

השולח פרק רביעי גיטין

מסורת הש"ס

(א) **בְּיוֹל וְזוֹנוּ**. עשירים ועניים. עשיר יעלו דלת בפניהם: **בּוֹלָאוֹת**. עשיר עניים: **לְנַעֲוָא**. שאינו מדבר בלשון פרה אלהימו ואם היה מדבר בלשון פרה אלהימו: **אִין לְרִיבִין פְּרוֹסָבוֹל**. שאין בשביתת משטמת חוב של אציהן: **הַמָּת**. ר"ג וְשֵׁם דִּינוֹ. כלומר נגיד שיראה שכלל דור ודור: **אֲצִיבִן סָא יִימוּנִין הֵן**. וממונים עליהן ועל ממונים יי ויהיו שטרותיהן כמסורים לז"ד. הא דנקט רבן גמליאל שהיה בית דין קיים ונוהג בשמשותט משהו וזו והא דרמי בר חמא דרימא איה: **אִין אִין תְּרַבְּרִין אִין תְּרַבְּרִין**.

ורה אור השלם

- וְשִׁבְרֵתִי אֶת גֹּאֲן עֹצֶם
וְנָתַתִּי אֶת שְׂרִיפִים בְּכַרְדָּל
אֶת אֲרָצֶם בְּנִחְשָׁה׃
וְיִקְרָא כִּי יִשׁ
כִּי פִתַּח תִּפְתָּח אֶת יָדְךָ
וְהִעֲבַט הַתַּעֲבִינוּ דִּי
וְסִרְסוּ אֶשֶׁר יִחַר לִי׃
דְּבִרִים ט ו
וְהִתְחַדְדוּ אֶת חֲסָאָם
וְעָשׂוּ וְהִשְׁבִּי אֶת
עַמּוּ בִּרְאוּשׁוֹ וְיִמְשְׁלוּ
עָלָיו וְתֵן לְאֶשֶׁר אִשֵּׁם
מִבְּרִיחַ הַזֶּה׃
וְהִשֵּׁב תִּשְׁבִּי לוֹ
בְּנוֹט כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשִׁכְבְּ
לְמַחְמוֹת וּבִרְכֵךְ חֶלֶךְ תִּתֵּן׃
קֹה לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ׃
דְּבִרִים יג

גליון הש"ס

רמנח אסיכי. עיין לעיל
ז ע"צ תד"ה דלמא: שם
מפני שאנו מודמין. לעיל
ע"א: תוס' ד"ה שטר
ש בו וכו' מ"מ אלים מפני.
ן שצעות דף לו ע"צ תד"ה
ואין מביאין:

מוסף רע"י

הובא בעמוד הקודם

מוסף תוספות

- [illegible]

(א) צולי וצוטי. עשירים ועניים. עשירים שלא יפסידו ועניים שלא יעלו דלת בניהם: צולאות. עשירים: פועל. ומי הן הללוים עניים: לעוזא. שאינו מדבר בלשון עברי הוא לעזא ואותו שאל רבא הימנו זאת היא מדבר בלשון פרוצבול ופי' לו שבלשון פרוצ פורסא מקנה: חז' לריבין פרוצבול

פֿורסאָ תקנה: אין לרייך פֿרוסבול.

שֶׁאֵין שְׂבִיעִית מִשְׁמַטַּת חוּב עַל אֲרִיזָה:
הַמֵּת: ר"ג וְצִים דִּינוּ. כְּלוּמַר נִשְׁאִי
יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל דּוֹר וָדוֹר: אֲרִיזָה שֶׁל
יִשְׁוּמִין הֵן. וּמִמּוֹנִים עֲלִיהֶן וְעַל
מִמּוֹנֵם ^יוְהִיוּ שְׁטוּרֵיהֶן כְּמִסּוּרִים לַב'.

הֵן דִּקְטָר רַבֵּן גְּמַלְיָאֵל שֶׁהֵיא ז"ל
דִּינֵי קִיָּם וְהוּבָה כִּשְׁנֵים מֵשֶׁנֶּה 11
וְהָא' דְּרַמִּי בִּר כַּמֵּא בְּרִימָאֵה הִיא:
אַלֵּא עַל הַקִּרְקַע. אִם יֵשׁ קִרְקַע
לְלוֹה לֵאלּוּ תִקְנוּ אֵלֶּא בּוֹמֵן שֶׁהוּב
כְּשֶׁאֵר רוב שְׁטוּרֹת שֶׁהֵן נִגְזִין מִן
הַקִּרְקַע דְּהִיו מִלְתָּא דְּשִׁיחָא
כְּדָאמְרִין בְּכַמֵּה דּוּכְחֵי דְּבִמְלִיתָא
לֵאלּוּ שִׁיחָא לֹא עֲבֹד רַבְנֵי קִרְקַתָּא
וְהוּע"פ שֶׁאֵינוֹ שׂוֹה כָּל הַבּוֹב כְּדִקְטָמִי
לְקַמֵּיהּ קִרְקַע כִּל שְׂוֹא הַמִּזְרֵן
אִפְּלוּ מִלָּא מַחֲט גּוֹבֵה מִלָּא קִרְדּוּס"י
כַּמַּעֲשֶׂה דְּקִטְיָנָא לְדִבְרֵי (כְּמוֹצוֹת 77
ע"א): וְאִם אֵין לוֹ. קִרְקַע לְלוֹה:
מוֹכֵהוּ. הַמְלוֹה קִרְקַע כִּל שְׂוֹא בְּתוֹךְ
שְׂדֵהוּ: לַפְטוֹר. לֵהִנֵּחַ בּוֹ תְּנוּר אִלּוּ
בְּרִיִּים הַמְטַלְטְלִין: הָא עֵינֵי הֵלֵל.
אִמּוֹרָא הוּא: אֵלֶּא עַל עֵינֵי נְקוּב.
שְׂוֹא מַחוּבֵּר וְכֵן שָׂק עַל קִרְקַע
עֲמָזוֹ אִם שְׁלֹו הִיא: הֵיאִכָּא מִקּוּמוֹ.

דעה מקומו או שלו הוא או השאילו
לו הואיל וענין שלו הוא: **דמנה**
אסירי. על גבי ימדות ואין הקרקע
שלו הלכך נקוב הוא כמחזר ושאינו
נקוב אין כאן קרקע: **גידמא**. גזע
דקל קוף והגזע מחזר בצד: **בצד**;
מפרי מיליוהו. בלא כתיבת פרוזול
אלא כך אמר לחברים הרי אחס בית
דין וחזי מסור לכם לגבותו כל זמן
שארה: **ולחייב לו יש לו**. לאדם אחר
שחייב ללווה זה מנה: **מדרי נקא**.
הוא קרקע לוי החייב לשמעון
משועבד לפרוזול של ראוון המלוה
אח שמעון: **שיש שו לאחיו נכסים**.
ששעבד לו קרקעו: **איו משעט**.
דכגזי דמי וכמו שהקרקעות בחזקת
המלוה הן וגביות ממנו ואין כאן
חוב: **סיים לו**. הלוה למלוה: **שדה**
אחס בעלואתא. יחדה לו לגבות
המנה: **סיים**. הראה בסימניה ובמזניה
דכגזי ממנו דמי: **אפילו כתב כל**
נכסי אחראין. לאו דמי לגבוי כל כך
נכסים אחרים: **לוי משמנו**. קריעה
דרבי אסי. הוא היה המלוה: **מדמין**.

נראה ציינו וכמדומין אנו כן
ולא שמענו מרבותיו: **נעשה מעשה.**
להוציא ממונו בידים: דבית שמאי
במסכת סוטה (דף כה.) מתו
בעליהן עד שלא שלח שמו בית שמאי
אומרים וטולות כבודתן ולא שזות
(כ'): **העומד לגבול.** מאחר
ששטר כשר הוא והקרקע משועבד
בו: **דחפסי** לנו בי דינא. והפקרן
הפקר וגבי מלוה לא קרינן ביה
לא גיגשי': **דחפסי ליה.** ואינו נוגש
ותובעו כלום: **שאני משכון.**
דמטלטלי: **דקני ליה.** למלוה
ואם אבד חייב באחריותו הלכך
בבבוי נמי דמי לענין שביעית:
המחזיר

המחזר

רבא משום דתפס ליה אמר ליה אב"י אלא
דלא משמט אמר ליה שאני משכון דקני ליה מר
משכון שנאמר ⁴ וְלֹךְ תִּהְיֶה צְדָקָה אִם אֵינוֹ קוֹנֶה צְדָקָה

לז.

עין משפט
גר מצוה

[illegible]

נג ל מ״י שס ה׳ יד
טוש״ע שס סע׳ יב:
נג מ מ״י שס ה׳ טו
טוש״ע שס סע׳ יא:
נד נ מ״י פ״י מהלכות
שכירות ה׳ א [ופ״ה]
מה׳ ארשות הכ״ג] סמג
עשׂין לד טוש״ע ח״מ ס׳ עב
סעיף ב:

פסקי רי"ד

ואמר רבי יהודה אמר רב יתומים
אין צריכין פרוזבול וכן תני
ר' חמא יתומים אין
צריכין פרוזבול תנן הוהא
כותבין פרוזבול אלא על
הקרקע ואם אין לו קרקע
מוכזה בתוך שדה כל שהוא
על פה א"ל אין לו קרקע ללוה
מוכזה המלוה בתוך שדה
ממנה כל שהוא וסומכין עליו
לכתוב לו פרוזבול וכמה לו
שלאו אמר ר' חייא בר אשי
אמר רב אפילו קלח של כרוב:
אמר רב יהודה תובטלי מקום
לחנוני ואליה תובטלי
פרוזבול: רב אשי ממני ליה

[illegible]

הוא דמר עוד אפי' כתב לו כל נכסיי
שדה בהלואתו אינו משמט
משמט: תניא אידך סיים לו
דמאן דגבוי דמי: תניא כותיה

אֲלֵךְ עַל הַקֶּרֶקֶ: מִשּׁוּם דִּמְלִמָּה דִּשְׁמִיחָא הֵיאּ שְׁמִלוּה לָמִי שִׁיז
קֶרֶקֶ לִפִּי שְׁאִין יִכּוֹל לְכַלּוֹתוּ וְעוֹמֶדֶת בְּפִינוּ וְאֵע״ג דְּעִנִּין
נִקְוָה יִכּוֹל לְכַלּוֹתוּ לֹא פְלוּג רַבָּנָן בְּמִקְרָקֵי וְהֵא דִּכְסִינָן אֶקְרָקֶה כֹּל
שְׁהוּא ^אפִּי בְּקוֹנְטֶרֶם מִשּׁוּם דִּרְאִי לְגִבּוֹת בּוֹ כֹּל הַבּוֹב ^בכִּמְעָשָׁה דְּקִטְיִנָּה
דְּלֵאבִי וְרַבִּינוּ שְׁמוּאֵל פִּי מִשּׁוּם דְּקֶרֶקֶ
כִּי שְׁהוּא שׁוֹה לֹא הַחֹב לְדִין אֲוֹנָה
לְקֶרֶקֶט ^אוֹשָׁה דְּהֵא אֲמַרְי (מְכּוּבוֹת
דף ק: ע״ב) דְּבִיטּוּן מִקַּח יֵד לֹהֶשׁ עַד
פְּלִגָּה ^א: **מִדְּרַבִּי** נִתָּן, הִלְכָה כְּרִי
נִתָּן דִּרְבָּא בְּפֶרֶק כֹּל שְׁעָה (פְּסָחִים ל״א)
לֹא מִתּוֹקְמָה מִלְּמֵיהּ אֲלֵא כְּרִי נִתָּן
גְּזִי פְלוּגָמָה דִּלְמַפְרַע הוּא גִּבּוֹה ^א
דְּלֵאבִי וְרַבָּא ^אוֹקִימָא לָן ^אכִּדָּא בִּר
מִיַּעַל קִג״ס ^אוֹר״ת בְּחִלְהֵה ר״ל
דִּלִּין הִלְכָה כְּרִי נִתָּן וְשׁוֹב חוּר בּוֹ
וְאִין לְהֶאֱרִיךְ כְּלָטוֹן ^א: ^ב

אחריות נכ

אִינוּ מִשְׁמָחִים. הָא לְדַמְיִין
לְעִיל צ"ב (דף יט). לְאוּסָן קָנָס וּפִתְיוֹ
שׁוֹקֵפֶן כְּמֹלֶה מִשְׁמָטִין וּמִפְרָשׁ
דְּהִינֵי מִשְׁעָה הָעֲמִידָה בְּדִין אֲעִ"ג
דְּמִשְׁעָמֵד בְּדִין גְּבִי מִמִּשְׁעָבְדִי
כְּמֹכָח כְּמָה דְּכֹחֵי וְכֵן כְּחֹזֶה
מִשְׁתַּפּוּס וּמוֹקוּף מִשְׁמַטָּת אֲעִ"ג
דְּגִבִּי מִמִּשְׁעָבְדִי * מ"מ אֵלֶּים טְפִי
כְּמִשְׁפּוּרָשׁ שִׁיעוּד בְּשִׁטְרָה:

פ' צה

משכון ודרש' בספרי
ולא של אחיך יצדך: **אָלֵא** מעתה
הצוהו ודר בחצרו. אין לפרש
דפריך מהלכותו שלא על חצרו
מדלא נקט הלוהו' יש לו משכון צידו
אלא פריך הלוהו על חצירו ודר
בחצירו דאפ"ה משמט כדמוכח צפ'
אחירו נשך (צ"מ דף ק"ו:) דלמרינן
האי משכנתא באחרא דמסלקין
שביצית משמטת^א:

ישאני משכון דקני ליה מדרבי

יצחק, ואם תאמר והא
 דר' יצחק שלא בשעת הלוואתו
 כדאמרין בהאומנים (ב"מ פב.) ובשליה
 פרק הדיינין (שנועות מד.) והכלה המלוה
 על המשכון קתני דמשמע בשעת
 הלוואתו^א כדאמר' התם והא ודאי
 ואדי' הלוה על המשכון קתני ודאי
 סברא לחלק בין המלוה להלווה ועוד
 בפרק הובב (ב"מ דף מח:) ובפ' הדיינין
 (שנועות מד:) משמע נמי דלפי' בשעת
 הלוואתו אינו משמט גבי מלוה על
 המשכון ואינו שוה אלא פלוג דקאמר
 רשב"ג דאינו משמט פי' מה שנגד
 המשכון ורבי יהודה הנשיא סבר
 דמשמט^א משום דלא תפיס ליה אלא
 לזכרון דברים בעלמא והיינו ע"כ
 במשכון בשעת הלוואתו דשלא
 בשעת הלוואתו^א מאי דמשכן שקיל
 לגוויינא ואפילו הכי אם היה שוה
 המשכון כנגד ההלוואה אינו משמט
 וי"ל דמסתבר ליה להש"ס מחזיר
 דקני ליה מדרבי יצחק שלא בשעת
 הלוואה אלים נמי שיעבודיה וכל
 הלוואה דלא משמט דקריין ביה ועת
 של אחיך יצדק וכן לר"י לפרש בפרק
 כל שעה (פסחים לא:) דמיתי דר' יצחק
 גבי ישראל שהלוה לעובד כוכבים
 על חמצו^{טו} דאליס שיעבודיה אפילו
 בשעת הלוואתו דמיקרי שכן לעבד
 צבל יראה הואיל שלא בשעת הלוואה
 קני לגמרי דאפילו מקבל פקדון
 מעובדי
 חצרו דתפיס ליה הכי נמי
 יצחק ימנין לבעל חוב שקונה
 חוב שקונה משכון תנן התם
 המחזיר

המחזיר

(ג) וכ"ש מלווה על פה ור' יוחנן וריש לקיש דאמרי תרווייהו בשטר שטר שאין בו אחריות נכסים:

2: (3) ל"ל דבומן שאי אחת משמט קרקע אי אחת משמט כספים אלא כרצון דלא מקשי:

(א) ע"י קדושין דף לח ע"ב וזע"ג: